Силабус навчальної дисципліни «Сучасний менеджмент наукових проєктів»

Напрям підготовки	**Доктор філософії**
Галузь знань	**03 Гуманітарні науки** **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність	**035 Філологія** **011 Освітні, педагогічні науки**
Освітньо-наукова програма	**Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство** **Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова**
Статус дисципліни	**Дисципліна загальної підготовки**
Мова навчання	**Українська**
Семестр	**І**
Кількість кредитів ЄКТС	**3**
Форма підсумкового контролю	**Залік**
Викладач	**Капранов Ян Васильович**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської і німецької філології та перекладу імені професора І. В. Корунця КНЛУ
Анотація навчальної дисципліни	Дисципліна «Сучасний менеджмент наукових проєктів» належить до переліку дисциплін загальної підготовки аспіранта. Вона спрямована на формування у аспірантів знань, вмінь, навичок і компетенцій про грантову діяльність, понятєву базу грантрайтингу, інформацію щодо грантової діяльності як в Україні, так і за кордоном, актуальні напрямки програм співробітництва при наданні грантів, процедуру участі науковців у грантових програмах. Курс забезпечує аспірантів основним глосарієм термінології, що пов'язаний з грантовою діяльністю, правила як індивідуальних, так і колективних досліджень у межах наукових проєктів (грантів), які пропонують фонди як в Україні, так і за кордоном. У межах цього курсу аспіранти опановують вміннями здійснювати пошук наукових фондів досліджень як в Україні, так і за кордоном для проведення як індивідуальних, так і колективних досліджень у межах наукових проєктів (грантів), здійснювати моніторинг і оцінку наявних проєктів в Україні, так і за кордоном для формулювання актуальної ідеї, проблематики, написати і подати заявку(-и) на отримання грошової винагороди для проведення як індивідуальних, так і колективних досліджень у межах наукових проєктів (грантів) з різних галузей знань, підготувати звітну документацію; планувати і вирішувати завдання професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення.
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	10 год.	4 год.
семінарські заняття	–	–
практичні заняття	20 год.	6 год.
консультації	–	–
самостійна робота	60 год.	80 год.

Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в галузях ІТ технологій, лінгвістики (філології), педагогіки, соціальної комунікації, філософії та ін. Знання та навички, отримані в результаті вивчення цих курсів, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Сучасний менеджмент наукових проєктів» і мають високу ступінь кореляції з ними. Аспіранти повинні з*нати:* основний глосарій термінології, пов'язаний з грантовою діяльністю, правила як індивідуальних, так і колективних досліджень у межах

	наукових проєктів (грантів), які пропонують фонди як в Україні, так і за кордоном. Аспірант повинен *вміти:* здійснювати пошук наукових фондів досліджень як в Україні, так і за кордоном для проведення як індивідуальних, так і колективних досліджень у межах наукових проєктів (грантів), здійснювати моніторинг і оцінку наявних проєктів в Україні, так і за кордоном для формулювання актуальної ідеї, проблематики, написати і подати заявку(-и) на отримання грошової винагороди для проведення як індивідуальних, так і колективних досліджень у межах наукових проєктів (грантів) з різних галузей знань, підготувати звітну документацію.

Компетентності, які аспірант набуде в результаті навчання

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК)

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько- інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із загальнофілологічних дисциплін (мовознавства, теорії літератури, перекладознавства, семіотики), історії їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології філологічних досліджень (мовознавчих, літературознавчих, перекладознавчих).

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК)

ЗК 1. Здатність до оволодіння системним науковим світоглядом, аналізу, синтезу і генерування нових ідей, особливо при підготовні заявки / аплікаційної форми при подаванні наукового проєкту (гранту) на відповідний конкурс.

ЗК 2. Здатність до застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, особливо при заповненні заявки / аплікаційної форми при поданні наукового проєкту (гранту) на відповідний конкурс.

ЗК 3. Усвідомлення необхідності та дотримання норм професійної етики та розширення загального культурного світогляду при письмовій і / або усній комунікації з представниками того чи іншого конкурсу.

ЗК 4. Здатність розробляти наукові проєкти та керувати ними, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

ЗК 5. Здатність до участі в роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів з урахуванням європейської та євроатлантичної інтеграції держави.

ЗК 6. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і світової науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації, особливо при формулюванні ідеї, концепції, проблеми при подаванні наукового проєкту (гранту) на відповідний конкурс.

ЗК 7. Здатність ефективно і толерантно працювати в команді, діяти самостійно й автономно, демонструвати персональну відповідальність.

ЗК 8. Здатність планувати й ефективно використовувати час у науковій і педагогічній діяльності.

ЗК 9. Здатність працювати з наукометричними базами даних з метою виконання власного наукового дослідження та вміння використовувати сучасні технології для організації і забезпечення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності, у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації, а також заявки / аплікаційної форми при подаванні наукового проєкту (гранту) на відповідний конкурс.

ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК)

ФК 1. Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напряму, особливо при підготовці заявки / аплікаційної форми при подаванні наукового проєкту (гранту) на відповідний конкурс.

ФК 2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх, особливо при формулюванні теми наукового проєкту (гранту).

ФК 3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів, особливо при формулюванні теми наукового проєкту (гранту).

ФК 4. Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та / або дослідницько-інноваційної діяльності, особливо при формулюванні теми наукового проєкту (гранту).

ФК 5. Здатність формулювати наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство), робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ФК 6. Здатність визначати методологічні засади комплексного філологічного дослідження у сферах мовознавства, літературознавства та перекладознавства, самостійно розробляти й запроваджувати методологію дослідження, яка базується на результатах наукових розвідок, міжнародних стандартах і рекомендаціях. Удосконалювати методи проведення експериментальних досліджень і застосування методів статистичної та кількісної обробки одержаних результатів.

ФК 7. Здатність виявляти спільні та відмінні тенденції в розвитку лінгвістики, літературознавства й

перекладознавства.

Результати навчання з дисципліни

ПРН 1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.
ПРН 2. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження, особливо при пошуку актуальної проблематики для наукового проєкту (гранту).
ПРН 3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.
ПРН 4. Планувати, ініціювати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проєктів, організовувати роботу дослідницьких колективів.
ПРН 5. Аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності.
ПРН 6. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково- інноваційній діяльності, особливо при заповненні заявку / аплікаційної форми на відповідний конкурс.
ПРН 7. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань у галузі філології та міждисциплінарних досліджень.
ПРН 8. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій, а також здійснювати формулювання ключових компетенцій для наукового проєкту (гранту).
ПРН 9. Формулювати наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство), та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.
ПРН 10. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.
ПРН 11. Дотримуватися правил ефективної роботи в команді, самостійної та автономної діяльності; ставитися критично до власних наукових досягнень і здобутків інших дослідників.
ПРН 12. Приймати обґрунтовані рішення, мотивувати людей задля руху до спільної мети; цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність (толерантність); усвідомлювати рівні можливості і гендерні проблеми.

Тематичний план занять

Змістовий модуль 1.
Теоретико-методологічні засади наукового проєкту (гранту) як інструмент перетворення соціальної реальності і його практична реалізація

1.1. **Науковий проєкт (грант) як інструмент перетворення соціальної реальності**.
Теоретичні засади наукових проєктів (грантів) як в Україні, так і за кордоном: визначення, типологія та напрями реалізації. Актуальні питання щодо грантової діяльності.
Методологічні засади наукових проєктів (грантів) як в Україні, так і за кордоном: вимоги про наукового проєкту, аналіз зацікавлених сторін, вибір грантодавця.
Практичні засади наукових проєктів (грантів) як в Україні, так і за кордоном: принципи написання і представлення заявки(-ок) / аплікаційної(-их) форм(-и), її(їх) структура, реалізація проєкту, підготовка звітної документації.

Змістовий модуль 2.
Менеджмент наукового проєкту (гранту) як інструмент перетворення соціальної реальності в Україні

2.1. **Менеджмент наукового проєкту (гранту) як інструмент перетворення соціальної реальності для подання його на конкурс до Національного фонду досліджень України:** тема, сучасний стан проблеми, наукова новизна, методологія дослідження, обґрунтування спроможності виконання проєкту учасником Конкурсу, обґрунтування необхідності придбання за рахунок гранту обладнання та устаткування, а також напрямів їх використання після завершення гранту, обсяг фінансування, необхідний для виконання наукового дослідження (розробки), очікувані результати виконання проєкту, опис шляхів та способів подальшого використання результатів виконання проєкту в суспільній практиці, можливі ризики, що можуть вплинути на реалізацію проєкту.
2.2. **Менеджмент наукового проєкту (гранту) як інструмент перетворення соціальної реальності для подання його на конкурс молодих вчених (МОН України:** тема, анотація, проблематика дослідження, стан

досліджень проблеми і тематики, мета, основні завдання та їх актуальність, підхід, методи, засоби та особливості досліджень за проектом, очікувані результати виконання проекту та їх наукова новизна, практична цінність для економіки та суспільства, фінансове обґрунтування витрат для виконання проекту, доробок та досвід авторів за тематикою проекту, очікувані результати, етапи виконання проекту, виконавці проекту.

Змістовий модуль 3.

Менеджмент наукових проєктів (грантів)
як інструмент перетворення соціальної реальності в Європейському Союзі

3.1. **Менеджмент наукового проєкту (гранту) як інструмент перетворення соціальної реальності для подання його на конкурс до Erasmus+:** характеристика проєктів КА1. Академічна мобільність, КА2. Проєкти співпраці, КА3. Підтримка реформ, Жан Моне та ін.; загальні відомості про програму: цілі, пріоритети та основні особливості програми, країни-учасниці (країни-члени і країни-партнери), виконавці і загальний доступний бюджет; напрями і види діяльності програми; процедури подання проєктної заявки на грант та відбору проєктів, а також фінансові та адміністративні положення, пов'язані з присудженням гранту програми Еразмус+

3.2. **Менеджмент наукового проєкту (гранту) для подання його на конкурс до Horizon 2020:** характеристика проєктів Horizon 2020, умови участі, фінансові питання та ін.

Система оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання	*Загальнонаукові методи теоретичного пізнання*: аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення	Індивідуальне і групове опитування
ПРН 2. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження	*Технологія* особистісно орієнтованого навчання	Експрес-контроль
ПРН 3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію	*Методи* інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання	
ПРН 6. Планувати, ініціювати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проєктів, організовувати роботу дослідницьких колективів	*Методи навчання*: – групова дискусія, – дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси, – ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень	Оцінювання роботи аспірантів в групах
ПРН 7. Аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності		
ПРН 8. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності		Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів
ПРН 9. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань у галузі філології та міждисциплінарних досліджень		
ПРН 13. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій	*Індивідуальні завдання*: – творчі есе з проблем професійних комунікацій, – психодіагно-стичні завдання (психологічні тести,	Тематичне тестування
ПРН 14. Формулювати наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літерату-рознавство, перекладознавство), та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми		

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється *за накопичувальною системою.*

Система оцінювання результатів навчання аспірантів
з дисципліни «Сучасний менеджмент наукових проєктів»

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта					Самостійна навчальна робота аспіранта		Модульна контрольна робота
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Творче есе	Ситуаційний аналіз (кейс-метод)	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	15	10	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Сучасний менеджмент наукових проєктів» передує написання аспірантами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни
«Сучасний менеджмент наукових проєктів»

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними *критеріями*. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25– бальною шкалою.

23–25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18–22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15–17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки. Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – *залік*	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Сучасний менеджмент наукових проєктів» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік ("зараховано / не зараховано"), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку "зараховано" і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою "не зараховано", то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100- бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	Задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	Незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності "Відмітка про залік" викладач виставляє:
- оцінку за залік за національною шкалою ("зараховано");
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (абревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

Політика курсу	Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи. Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру таформи терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра англійської і німецької філології та перекладу імені професора І. В. Корунця і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання. Під час роботи над письмовими роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); фальцифікація результатів наукової чи навчальної роботи; посилання на джерела, які не використовувалися у роботі; залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань. Основні види відповідальності аспірантів за порушення академічної доброчесності: • повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); • повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; • відрахування із закладу освіти; • позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
Рекомендована література	**Основна:** 1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2006. 520 с. 2. Грибов В. Д., Никитина Л. П. Инновационный менеджмент: учеб. пособие для студентов вузов. Москва: Инфра-М, 2014. 311 с. 3. Грищенко І. М., Григоренко О. М., Борисенко В. О. Основи наукових досліджень. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. 186 с. 4. Захожай А. Б. Основи наукових досліджень: навчальний посібник для ВНЗ. Київ:

МАУП, 2005. 176 с.
5. Кобилянський Л. С. Управління проектами: навч. посібник. Київ: МАУП, 2002. 200 с.
6. Космин В. В. Основы научных исследований (Общий курс): учеб. пособие для студентов вузов. 2-е изд. Москва: РИОР : ИНФРА-М, 2015. 226 с.
7. Марченко О. В., Сушко Д. О. Методичні рекомендації щодо участі у грантових програмах та конкурсах. Дніпро: ДДУВС, 2018. 68 с.
8. Николаева Л. А. Инновационный потенциал вузовского сектора науки: теория, методология, практика: монография. Владивосток: Изд-во ВГУЭС, 2012. 248 с.
9. Постанова КМУ № 579 від 12.08.15 року «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність».

Додаткова:

1. Грантрайтінг: методичні рекомендації для органів публічної влади щодо написання проектних заявок / О. В. Кулініч, Д. С. Ткачов, С. Є. Ігнатьєв та ін.; за ред. О. В. Кулініча. Харків: Регіональний центр міжнародних проектів і програм, 2013. 78 с.
2. Рекомендації з підготовки проектних пропозицій за програмою «Горизонт 2020»: методичні вказівки / уклад.: С. І. Сидоренко, С. М. Шукаєв, М. О. Зеленська, А. І. Олешкевич, А. О. Романко, І. А. Владимирський. Київ: НТУУ «КПІ», 2014. 40 с.

Додаткові ресурси

https://nrfu.org.ua	Національний фонд досліджень України
https://mon.gov.ua/ua	Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
https://ec.europa.eu/education/	Портал Генерального директорату Європейської Комісії з питань освіти та культури
http://vnz.org.ua	Новини освіти та науки в Україні і за кордоном, довідники та рейтинги ВНЗ України
http://www.fp6-nip.kiev.ua/index.php/uk/	Сьома рамкова програма ЄС з досліджень «Будівництво європейського дослідницького простору знань для зростання»
http://euroosvita.net	Центр міжнародних проектів «Євроосвіта» Інформаційний ресурс з питань освіти, міжнародної експертизи та системи рейтингового оцінювання ВНЗ використанням методик ЮНЕСКО
https://erasmusplus.org.ua/erasmus/pro-prohramu.html	Про програму Європейського Союзу ERASMUS+
https://h2020.com.ua/uk/	Горизонт 2020